

VERZUIMRAPPORT

2014

INLEIDING

Voor u ligt de analyse ziekteverzuim over het kalenderjaar 2014. In deze analyse vindt u de kengetallen ziekteverzuim van de agrarische en groene sectoren.

De verzuimanalyse heeft als doel trends te ontdekken zodat tijdig actie genomen kan worden op de juiste onderwerpen. In de analyse wordt uitgegaan van kalenderdagen (het weekend wordt meegerekend) en fulltime werkdagen. Hierdoor is vergelijking met de landelijke CBS overzichten mogelijk.

SAZAS geeft jaarlijks de verzuimrapportage over de sector agrarisch en groen uit. Dit onderzoek wordt uitgevoerd door samenwerkingspartner Stigas. Het onderzoek wordt uitgevoerd onder SAZAS verzekerden. Al jaren is te zien dat de ketenaanpak bestaande uit preventie-verzekeren-verzuimbegeleiding en re-integratie effect heeft op de hoogte van het ziekteverzuim. De sector Land en Tuinbouw valt in Nederland op om zijn lage verzuimpercentage.

Deze factsheet is een samenvatting van onze verzuimrapportage. Kijk voor meer tips over preventie en verzuim op onze website www.sazas.nl.

SAZAS dé verzuimspecialist

ZIEKTEVERZUIMPERCENTAGE 2014

Het verzuimpercentage is het percentage werkbare dagen, dat verloren is gegaan wegens ziekteverzuim. Tabel 1 toont het eerste- en tweedejaars ziekteverzuimpercentage over 2014.

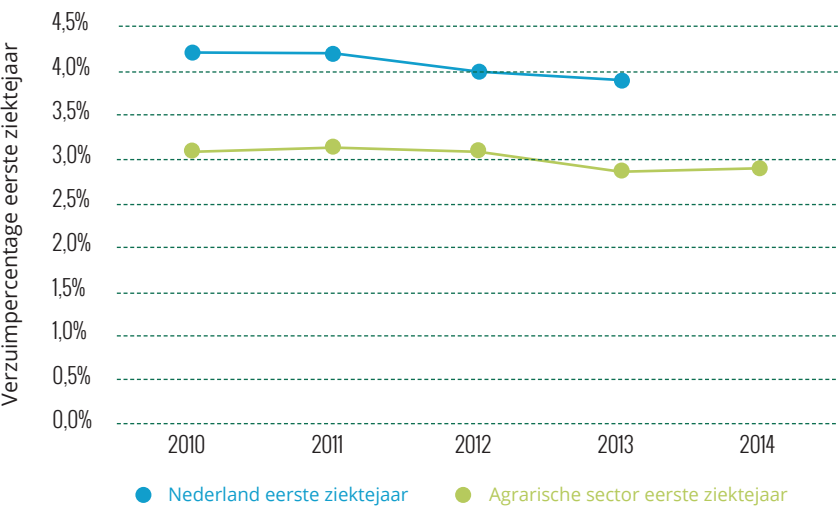
Tabel 1: Ziekteverzuim agrarische en groene sectoren eerste plus tweede ziektejaar

	2013	2014
Agrarische sector 1e ziektejaar	2,87%	2,89%
Agrarische sector 2e ziektejaar	0,62%	0,55%
Agrarisch totaal	3,49%	3,44%
Nederland 1e ziektejaar*	3,9%	

*) Bron: CBS / Jaarenquête Ziekteverzuim en Kwartaalenquête Ziekteverzuim. CBS neemt alleen het eerstejaars ziekteverzuim waar op basis van een steekproef.

Het verzuimpercentage (eerste plus tweedejaarsverzuim) daalt van 3,49% naar 3,44%, berekend volgens de CBS-standaard. Het tweedejaars ziekteverzuim bereikte het laagste percentage van de afgelopen vier jaar.

Figuur 1: Verzuim agrarisch t.o.v. Nederland

Deelherstel

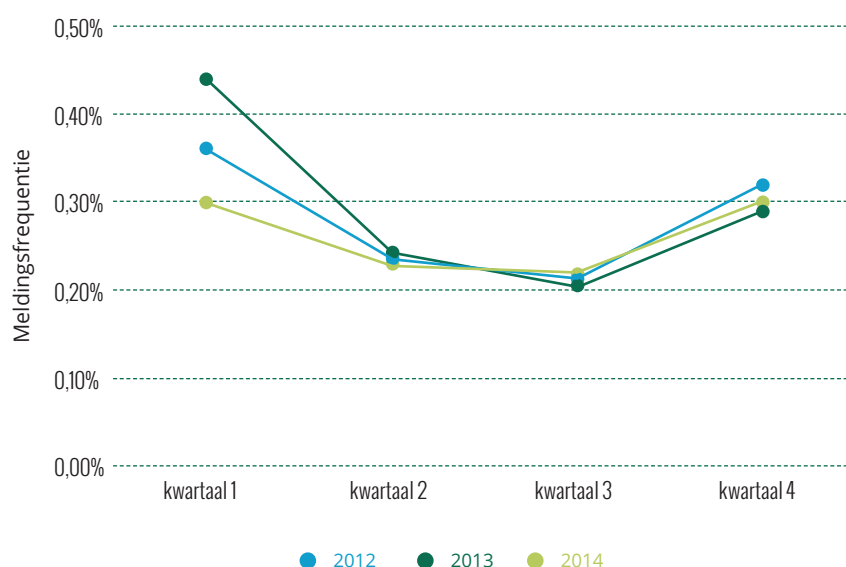
Zodra werkzaamheden loonwaarde krijgen geeft de werkgever dit door aan SAZAS als percentage deelherstel. Een analyse, gericht op beheersing van de schadelast en waarbij gerekend wordt in gedeeltelijke kalenderdagen, toont een daling van 15% van het verzuimpercentage in het jaar 2014 van 3,44% naar 2,91% (jaar 2013 van 3,49% naar 2,95%).

MELDINGSFREQUENTIE

De meldingsfrequentie (MF), ook wel verzuimfrequentie genoemd, is het gemiddeld aantal ziekmeldingen per werknemer. In 2014 bedroeg deze 0,26. In 2013 was deze 0,29. De meldingsfrequentie is laag. De werkelijke meldingsfrequentie zal in de agrarische sector wat hoger liggen omdat werkgevers niet alle (kortdurende) ziektegevallen doorgeven.

Figuur 2: Meldingsfrequentie per kwartaal 2012-2014

De meldingsfrequentie in 2014 is de laagste in de reeks van 2012-2014. De meldingsfrequentie stijgt in de wintermaanden en daalt in de zomermaanden. Het is waarschijnlijk dat als onderdeel van het bedrijfsbeleid, het snelle contact na de verzuimmelding vanuit de verzuimdesk hieraan bijdraagt. Een lage meldingsfrequentie is een teken dat de werknemers zich niet snel ziek melden.

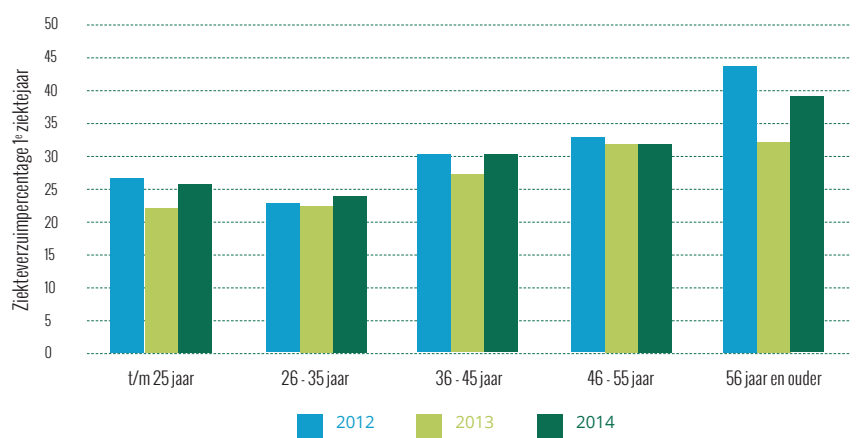
GEMIDDELTE ZIEKTEDUUR

De gemiddelde ziekteduur eerste ziektejaar is in 2014 met 2,6 kalenderdagen gestegen ten opzichte van 2013. Het betreft hier zoals gebruikelijk de beëindigde ziektegevallen.

De totale verzuimduur (eerste plus tweede ziektejaar) van de afgeronde verzuimgevallen komt uit op een gemiddelde van 47,0 kalenderdagen (2013 46,5 kalenderdagen en 2012 50,1 kalenderdagen).

Inclusief deelherstel komt de gemiddelde verzuimduur over het eerste plus tweede ziektejaar uit op 41,0 kalenderdagen (2013: 36,9 kalenderdagen en 2012: 40,8 kalenderdagen). Het betreft hier een stijging van 4,1 kalenderdagen ten opzichte van de gemiddelde verzuimduur in 2013 maar is vergelijkbaar met het jaar 2012 toen er ook geen griepgolf heeft plaatsgevonden.

Figuur 3: Ziekteduur in kalenderdagen naar leeftijd

De gemiddelde ziekteduur in het eerste ziektejaar stijgt in bijna elke leeftijdscategorie. In 2013 waren er veel kortdurende griepgevallen waardoor de gemiddelde verzuimduur automatisch korter uitviel. Hoe ouder de werknemer, hoe langer de verzuimduur.

VERZUIM PER AGRARISCHE BEDRIJFSTAK

Hieronder wordt een overzicht gegeven van het eerstejaars ziekteverzuim van de belangrijkste agrarische deelsectoren, voor zover bij SAZAS aangesloten en met een contract bij ArboVitale.

Tabel 2: Ziekteverzuim eerste ziektejaar agrarische deelsectoren in 2013 en 2014

	Ziekteverzuimpercentage		Meldingsfrequentie		Ziekteverzuimduur	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014
Mechanisch loonwerk	2,78%	2,66% ↓	0,20	0,19 ↓	36,7	35,7 ↓
Glastuinbouw	2,89%	3,33% ↑	0,28	0,27 ↓	28,7	32,6 ↑
Veehouderij	2,80%	2,78% ↓	0,25	0,21 ↓	32,3	32,8 ↑
Hoveniers, groenvoorziening	3,45%	3,49% ↑	0,43	0,41 ↓	22,6	24,3 ↑
Paddenstoelenteelt	2,47%	1,88% ↓	0,13	0,15 ↑	36,5	35,2 ↓
Akkerbouw	2,42%	2,28% ↓	0,22	0,14 ↓	27,5	38,5 ↑
Bollenteelt	2,16%	1,96% ↓	0,17	0,15 ↓	32,8	32,8 →
Bollenhandel	3,09%	2,72% ↓	0,40	0,38 ↓	20,6	16,2 ↓
Fruitteelt	1,85%	1,51% ↓	0,10	0,08 ↓	45,0	46,8 ↑
Gemengd bedrijf	2,97%	2,15% ↓	0,28	0,21 ↓	30,0	27,4 ↓
Bos en Natuur	3,99%	3,86% ↓	0,61	0,55 ↓	17,5	20,4 ↑
Vollegrondsteelt	2,03%	1,34% ↓	0,12	0,10 ↓	41,0	37,2 ↓
Boomkwekerijen	2,07%	2,51% ↑	0,20	0,18 ↓	28,2	39,9 ↑
Bedrijfsverzorging	3,56%	5,25% ↑	0,50	0,68 ↑	20,5	22,8 ↑
Overige bedrijven	4,60%	4,41% ↓	0,51	0,45 ↓	25,4	28,3 ↑
Totaal	2,87%	2,89% ↑	0,29	0,26 ↓	27,1	29,7 ↑

De Vollegrondsteelt heeft het laagste verzuimpercentage in 2014 (1,34%). Het hoogste ziekteverzuimpercentage komt voor bij de Bedrijfsverzorging (5,25%), gevolgd door Overige bedrijven (4,41%) en Bos en Natuur (3,86%). Het ziekteverzuim in de grotere sectoren zoals Glastuinbouw en Hoveniers, groenvoorziening valt in 2014 hoger uit dan in 2013. De meldingsfrequentie in de sectoren Bedrijfsverzorging en Bos en Natuur is tweemaal het gemiddelde en verdient daarom extra aandacht.

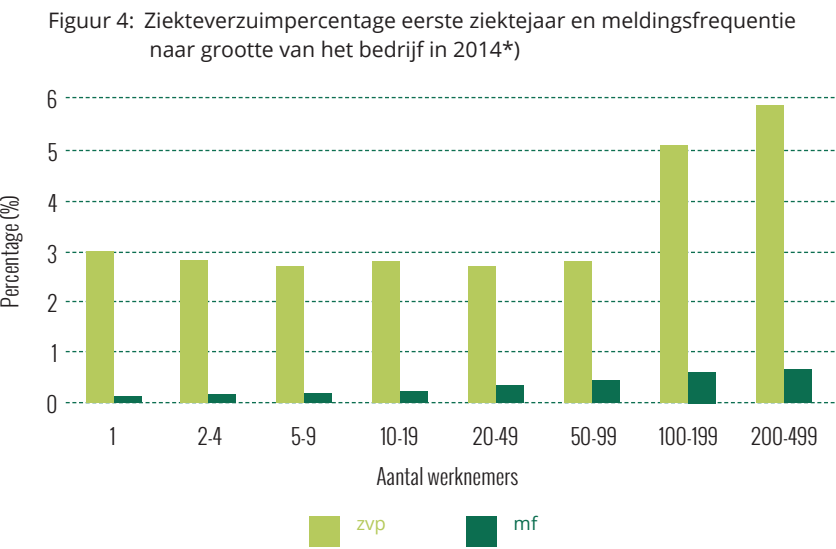
VERZUIM NAAR GROOTTE VAN HET BEDRIJF

Hieronder wordt een overzicht gegeven van het eerstejaars ziekteverzuim van de belangrijkste agrarische deelsectoren, voor zover bij SAZAS aangesloten en met een contract bij ArboVitale.

Hoe groter het bedrijf hoe hoger het verzuim. Dit is ook een landelijk beeld in andere sectoren. Een verklaring voor het lagere verzuim in de kleinere bedrijven wordt gezocht in sociale controle, binding met het bedrijf, variatie van het werk.

Daarentegen hebben grotere bedrijven meer mogelijkheden om werknemers aangepast werk aan te bieden waardoor terugkeer naar werk gemakkelijker kan plaatsvinden. Ruim een kwart van de spoor 2 trajecten (bij langdurig ziekteverzuim zoeken naar ander werk bij een andere werkgever) wordt aangevraagd door de bedrijven met 5 tot 9 werknemers en slechts 4% door de grootste bedrijven.

Bedrijven met een structureel hoog verzuim zijn geselecteerd voor deelname aan het project Verzuim onder de Duim 2015. Het hoogste punt van de blauwe staaf van figuur 3 is in 2014 bijna 6%. Dit lag in 2013 eveneens op bijna 6% en in 2012 op 8%. Deze bedrijven krijgen extra aandacht vanuit SAZAS in de vorm van overleg en advisering.

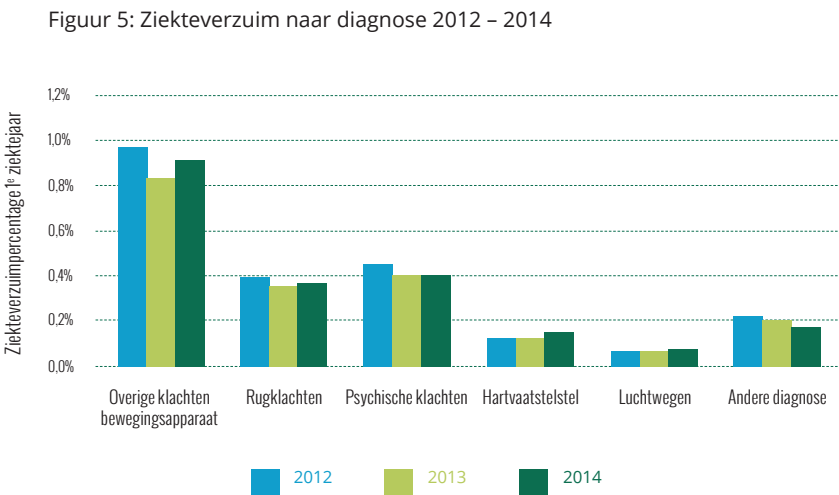
*) Berekening op basis van het gemiddeld aantal werknemers in 2014. De CBS-indeling naar bedrijfsgrootte is gehanteerd.

VERZUIM NAAR ZIEKTEBEELD

Uit het oogpunt van preventie is het belangrijk om inzicht te hebben in de gezondheidsklachten die leiden tot ziekteverzuim. Kortdurend verzuim komt doorgaans niet bij de bedrijfsarts maar bij de re-integratieadviseur en krijgt daardoor geen diagnosecode. Figuur 5 laat zien hoe het verzuimpercentage van 2,9% is opgebouwd.

Het gaat niet om een onderlinge verhouding van de ziektebeelden maar om het aantal ziektedagen dat elke diagnose heeft gekost. Klachten aan rug en ledematen bepalen voor 43,8% van het totale verzuim en blijven de belangrijkste .diagnose categorie. (2013: 41,2% en 2012: 43,6%) In onderstaande figuur wordt uitgebeeld wat het aandeel is van elke diagnose groep aan het ziekteverzuimpercentage.

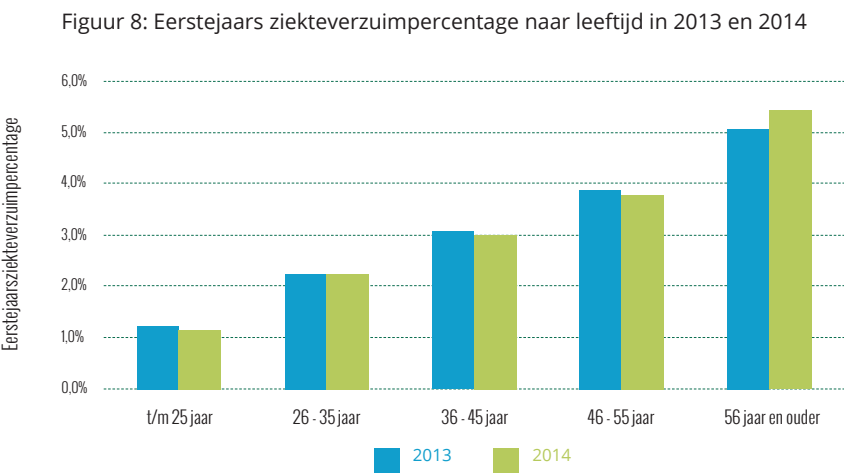

43,8% van alle ziektedagen in het eerste ziektejaar hebben te maken met klachten aan rug en ledematen. Dit onderstreept het belang van het tijdig inzetten van ergonomische hulpmiddelen, het doorbreken van het machogedrag bij zwaar lichamelijk werk, het bewust maken van jonge medewerkers, het motiveren van middenkader om toe te zien op naleving, het belang van voorlichting en van het gericht werkplekonderzoek en -advies op het moment dat fysieke klachten de oorzaak zijn van het (dreigend) verzuim.

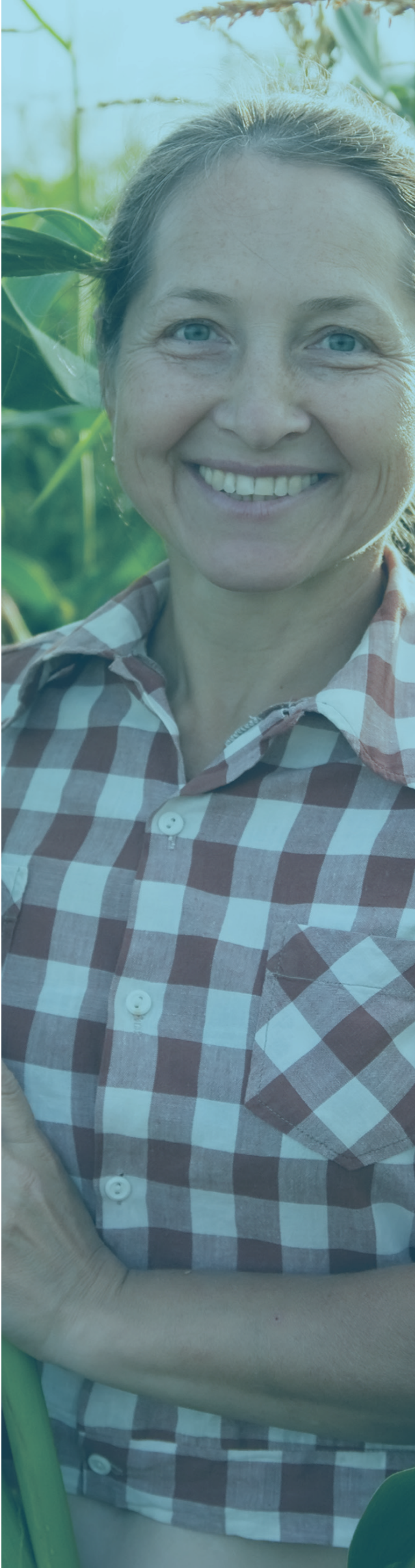

VERZUIM NAAR LEEFTIJD

Het hoogste ziekteverzuimpercentage is te vinden in de leeftijdscategorie vanaf 56 jaar en ouder (5,4%). In verband met de noodzaak om langer door te werken wordt aandacht voor vitaliteit, leeftijdsbewust personeelsbeleid en duurzaam werken steeds belangrijker.

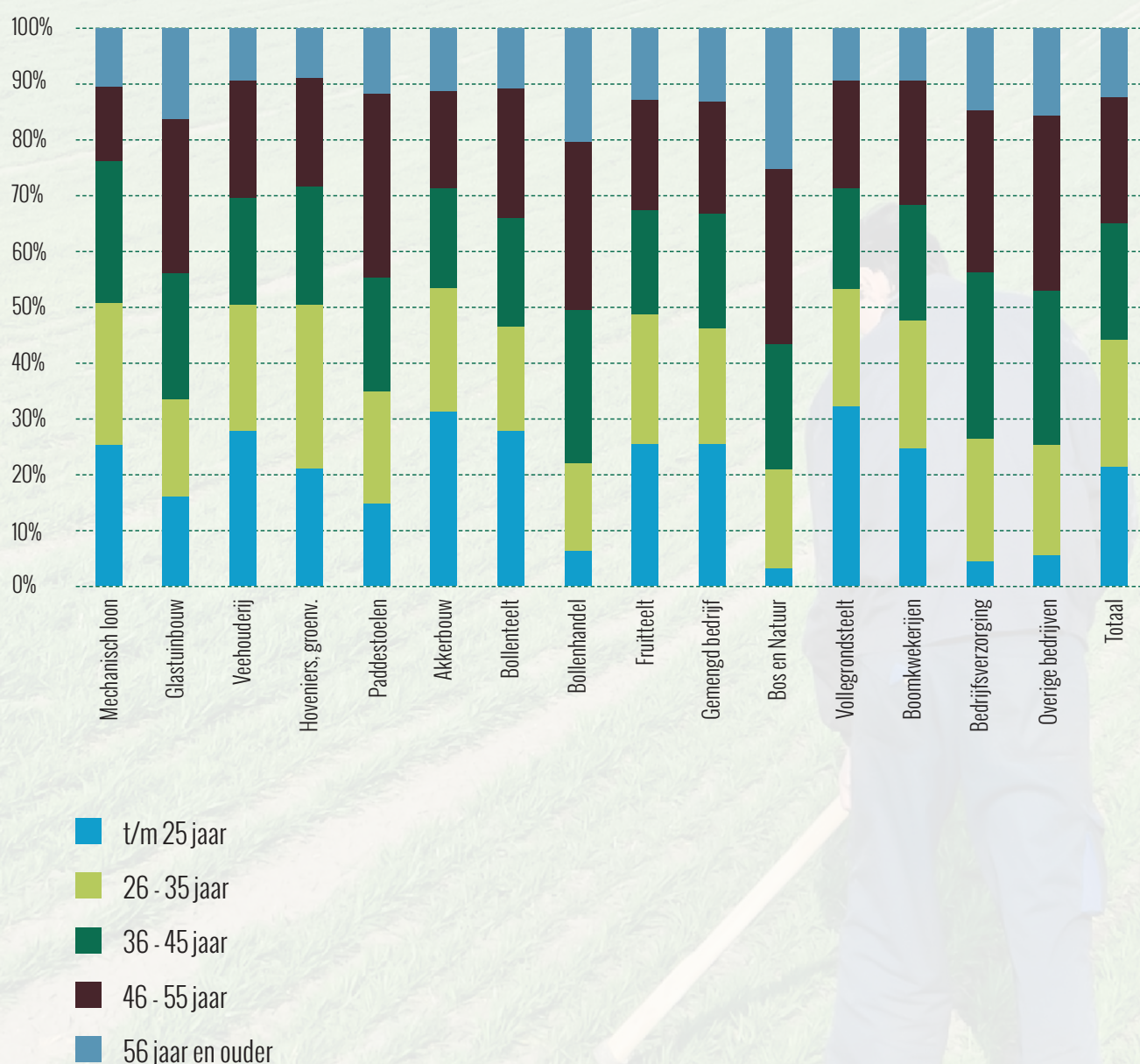

Van de totale SAZAS populatie is in 2014 12,1% van de werknemers 56 jaar en ouder. In 2013 was dat 11,4% en in 2012 bedroeg dat 10,4%. De gemiddelde leeftijd van de verzekerde werknemers stijgt daarom gestaag en was in 2011 37,1 jaar, in 2012 37,4 jaar en in 2013 37,9 jaar. In het jaar 2014 komt de gemiddelde leeftijd uit op 38,3 jaar.

In figuur 9 wordt de leeftijd van de werknemers per deelsector in 2014 aangegeven. In de sectoren Bos en Natuur, bollenhandel, bedrijfsverzorging en in de sector 'overige bedrijven' (waaronder KI-bedrijven, weefselkweekbedrijven en sorteerbebedrijven), werken minder dan 10% jonge werknemers. In deze vier sectoren werken ook relatief gezien meer oudere werknemers. Dit heeft op de sector bollenhandel na uiteraard zijn invloed op de verzuimcijfers. Instroom van jongere werknemers en aandacht voor leeftijdsbewust personeelsbeleid en de zwaarte van het werk in deze sectoren lijkt van groot belang en wordt ook opgepakt door deze sectoren.

Figuur 9: Leeftijdsverdeling werknemers per deelsector in 2014

INZET INTERVENTIES

Als onderdeel van de verzuimbegeleiding in zowel het eerste als tweede ziektejaar werden **432** interventies ingezet. Het betreft hier:

4

Fysieke trajecten

26

Psychische trajecten

29

Combi trajecten

128

Spoor 2 trajecten

23

Mediation

17

Bedrijfsmaatschappelijk

205

**Arbeidsdeskundige
onderzoeken**

Daarnaast zijn er in 2014: 154 werkplekonderzoeken (WPO's) uitgevoerd, waarvan 12 preventief. Bij 43 werkplekonderzoeken was sprake van een onderzoek naar een ernstig bedrijfsongeval.

HET TWEEDE ZIEKTEJAAR

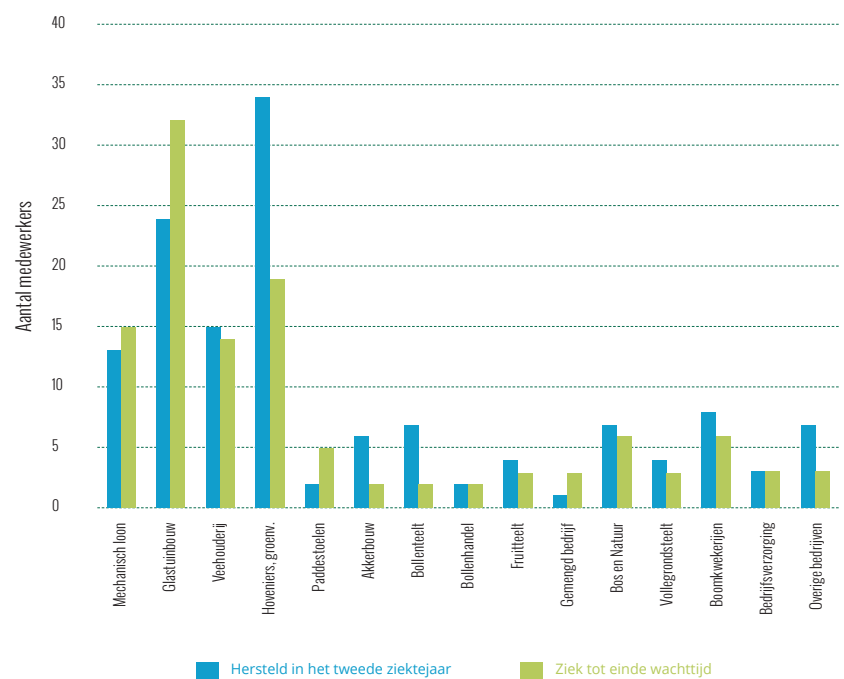
3,0% van alle ziektegevallen is langer dan 1 jaar arbeidsongeschikt.

In het eerste ziektejaar wordt er alles aan gedaan om werknemers op een verantwoorde manier terug te laten keren naar eigen werk. Dit betekent dat degenen die langer ziek blijven ook kampen met ernstige en complexe problemen. In totaal gaat in 2014 het om 255 werknemers. Toch gaat meer dan de helft (53,7%) van hen weer aan de slag in 2014 en bereiken 118 werknemers (46,3% van hen) na 2 jaar ziekte einde wachttijd. Ruim een derde (34,7%) die de einde wachttijd bereikten was 56 jaar en ouder.

De 118 werknemers die de 1ste WIA-dag bereikten zijn door het UWV beoordeeld. Hiervan zijn 33 werknemers minder dan 35% arbeidsongeschikt, 20 werknemers 35%-80% LGU (loongerelateerde uitkering), 19 werknemers 80%-100% IVA (inkomensvoorziening volledig en duurzaam arbeidsongeschikten), 24 werknemers 80%-100% LGU, 3 werknemer geen sprake van loonverlies, 4 werknemers hervat per einde wachttijd in eigen of ander werk,

1 werknemers geen recht op WIA aanvulling i.v.m. WAO uitkering, 5 werknemer loondoorbetaling werkgever, 1 werknemer vrijwillige loondoorbetaling werkgever van 3 maanden en van 8 werknemers hebben wij nog geen beslissing mogen ontvangen.

Figuur 10: Aantal werknemers in het tweede ziektejaar naar deelsector

In alle deelsectoren komen langdurig zieken voor, vooral in de grote sector. In de glastuinbouw komt circa 57% van de langdurig zieke werknemers niet meer aan de slag binnen 2 jaar bij de eigen of bij een andere werkgever. Voor de hoveniers en groenvoorziening komt dit uit op circa 36%.

ONTWIKKELING TWEEDEJAARS ZIEKTEVERZUIMPERCENTAGE

Tabel 5: Ontwikkeling tweedejaars ziekteverzuimpercentage per deelsector

Bedrijfstak	2012	2013	2014
Mechanisch loonwerk	0,65%	0,60%	0,51% ↓
Glastuinbouw	0,85%	0,75%	0,75% →
Veehouderij	0,53%	0,46%	0,58% ↑
Hoveniers, groenvoorziening	0,84%	0,66%	0,54% ↓
Paddenstoelenteelt	1,56%	0,76%	0,80% ↑
Akkerbouw	0,69%	0,48%	0,43% ↓
Bollenteelt	0,66%	0,65%	0,41% ↓
Bollenhandel	0,46%	0,24%	0,42% ↑
Fruitteelt	0,25%	0,30%	0,27% ↓
Gemengd bedrijf	0,47%	0,57%	0,27% ↓
Bos en Natuur	0,32%	0,71%	0,95% ↑
Vollegrondsteelt	0,55%	0,58%	0,22% ↓
Boomkwekerijen	0,41%	0,41%	0,40% ↓
Bedrijfsverzorging	0,97%	0,91%	0,80% ↓
Overige bedrijven	1,25%	1,13%	0,60% ↓
Totaal	0,70%	0,62%	0,55% ↓

Het langdurig verzuim in de sectoren hoveniers en mechanisch loonwerk blijft dalen. De afgelopen twee jaar heeft er in het algemeen een daling plaatsgevonden van het tweedejaars ziekteverzuimpercentage. Aandacht voor de langdurige verzuimgevallen bij terugkeer naar werk in de vorm van interventies, deelherstel, werkplekonderzoek, scholing en dergelijke, schijnt zijn vruchten af te werpen.

BEDRIJFSONGEVALLEN

Ernstige bedrijfsongevallen leiden tot langdurig ziekteverzuim. In de onderstaande overzichten wordt inzicht gegeven in het aandeel dat bedrijfsongevallen hebben op het ziekteverzuim.

Dodelijke ongevallen, ongevallen met zelfstandigen en met gezinsleden en ongevallen zonder ziekteverzuim maar met bedrijfsschade vallen hier buiten dit overzicht.

ZIEKTEVERZUIM ALS GEVOLG VAN EEN BEDRIJFSONGEVAL

Tabel 6: Totaal aantal verzuimgevallen als gevolg van bedrijfsongevallen in 2014

Soort ongeval	Doorlopende verzuimgevallen uit voorgaande jaren	Bedrijfsongevallen met eerste ziekte­dag in 2014	Totaal aantal lopende verzuimgevallen in 2014
Bedrijfsverkeersongevallen	4	5	9
Overige bedrijfsongevallen	66	137	203
Totaal	70	142	212

- ➔ In 2014 hebben er in totaal 142 ernstige bedrijfsongevallen met ziekteverzuim, plaatsgevonden. In 2013 waren dat er iets meer 149.
- ➔ 3 bedrijfsongevallen uit 2012 zijn beëindigd in het tweede ziektejaar in 2014.
- ➔ 67 bedrijfsongevallen gebeurden in 2013 maar droegen bij aan het ziekteverzuim in 2014.
- ➔ Deze ernstige bedrijfsongevallen gebeurden in de sectoren zoals in tabel 7 aangeven.

Veehouderij valt op door relatief veel bedrijfsongevallen. Het eerstejaars ziekteverzuimpercentage als gevolg van bedrijfsongevallen was 0,17%.

Deze verzuimrapportage is een uitgave van SAZAS en in samenwerking met Stigas tot stand gekomen. Kijk voor meer informatie op onze website www.sazas.nl. Voor vragen kunt u contact opnemen met onze klantenservice op telefoonnummer 071 568 91 99.

